

Samen de Bijbel ontdekken

Handboek voor bijbelstudie en bijbelkring

Verschijnt begin oktober 2021 bij KokBoekencentrum

Hylke Britstra
Age Romkes
Johannes Woudstra

Woord vooraf

Kleine groepen zijn belangrijke bouwstenen voor veel gemeenten. Zoals huiskringen en bijbelstudiegroepen. Daarnaast zijn er bijvoorbeeld interkerkelijke en missionaire kringen. Er gebeurt veel in zo'n kleine groep. Je leeft met elkaar mee en scherpt elkaar op. En natuurlijk probeer je samen te leren uit de Bijbel en te groeien in het eren van God en in geloof en gehoorzaamheid. Maar hoe pak je het aan? Hoe kun je op een eerlijke en open manier naar de Bijbel luisteren? In de eerste plaats persoonlijk, maar zeker ook met elkaar. Hoe bereid je een bijbelstudie voor en hoe leid je het kringgesprek? En wat doe je als het even niet lekker loopt? Al deze vragen en meer komen aan bod in dit handboek. Je kunt het boek in zijn geheel lezen, maar ook inzoomen op een hoofdstuk dat voor jou op dat moment het meest relevant is.

In elk hoofdstuk staan verwerkingsopdrachten. Daar kun je zelf mee aan de slag om te zien hoe alles in de praktijk werkt. Alle aandachtspunten van ontdekkend bijbellezen (deel I van het boek) zijn samengebracht in bijlage 3. Werkblad ontdekkend bijbellezen. Daarin staan bij wijze van voorbeeld een paar opmerkingen bij Genesis 22:1-19, een gedeelte waar veel van de verwerkingsopdrachten over gaan. Maak eerst zelf de oefeningen voordat je onze aantekeningen leest. Alle aandachtspunten bij het voorbereiden van een kringbijbelstudie (deel II van het boek) vind je terug in bijlage 4. Werkblad voorbereiding kringbijbelstudie. Met ook daarin een paar suggesties van ons bij hetzelfde bijbelgedeelte. Lege werkbladen om zelf in te vullen kun je vinden op de downloadpagina's van artios.nl en home.planet.nl/~romke953/.

We hopen dat dit boek je helpt de Bijbel open te doen op een manier dat hij tot leven komt. Dat je samen met broers en zussen in het geloof, maar ook met niet-christenen, Gods verhaal ontdekt. Niet ter kennismaking alleen, maar voor de vorming van je leven. En dat je elkaar op nieuwe manieren leert kennen in gesprek en gebed bij een open Bijbel.

Hylke Britstra
Age Romkes
Johannes Woudstra

INHOUD

Inleiding

1. Samen de Bijbel lezen
Ontdek de Bijbel met je kring
2. Samen een kring vormen
Kringen in soorten en maten

Deel I. Luisteren naar de Bijbel

3. Nieuwe en oude dingen ontdekken
Wat is je startpunt?
4. Onbevangen lezen
Hoe is je houding?
5. Nauwkeurig lezen
Verkennen: de tekst
6. De wereld van de Bijbel
Verkennen: de situatie van de tekst
7. De boodschap van de schrijver
Verklaren: de betekenis voor toen
8. De boodschap voor ons
Verklaren: de betekenis voor nu
9. Bouwen op de rots
Verwerken: God eren, geloven en gehoorzamen
10. Gods leiding in je leven
Verwerken: persoonlijke roeping

Deel II. Luisteren met en naar elkaar

11. Iedereen tot zijn recht laten komen
Je rol als gespreksleider
12. Een geleid groepsgesprek
Structuur aanbrengen in de bijbelstudie
13. Goed beslagen ten ijs
Het belang van een goede voorbereiding
14. Wees nieuwsgierig
Goede vragen stellen is een kunst
15. Duizend woorden, of ... ?
Creatieve werkvormen gebruiken
16. Omgaan met elkaar op de kring
Communicatie en gedrag in de groep
17. Wat neem je ervan mee?
Samen leren, samen groeien

Bijlagen

1. Gebruikte bronnen
2. Hulpmiddelen
3. Werkblad ontdekkend bijbellezen (Genesis 22:1-19)
4. Werkblad voorbereiding kringbijbelstudie (Genesis 22:1-19)

1. Samen de Bijbel lezen

Ontdek de Bijbel met je kring

Als christen ben ik vooral gevormd door verschillende bijbelkringen, meer nog dan door kerkdiensten of door catechisatie. Op de kring kon ik mijn eigen mening vormen en hardop vragen stellen. In de grote gemeente waar we lid van waren, voelde ik me meer gekend in de kleine groep. Het was persoonlijker, je leefde met elkaar mee en ondernam van alles met elkaar. Nu, in coronatijd, mis ik dat ook het meest, naast het samen zingen.

Vandaar dat we in dit boek een lans breken voor het samen bijbellezen in een kleine groep. Want de Bijbel is onze geestelijke voedingsbron en je kunt wat dat betreft veel van elkaar leren. Mits je met respect luistert, naar elkaar en naar het Woord van God. Een goed hulpmiddel daarbij is wat wel ontdekkend bijbellezen of inductieve bijbelstudie genoemd wordt. Die manier van bijbellezen komt op de kring het best uit de verf als de gespreksleider zich dienend opstelt en de kringleden helpt om goed te lezen, na te denken en conclusies te trekken.

Daarover gaat dit boek. In dit eerste hoofdstuk zetten we de lijnen uit. In de volgende worden allerlei aspecten verder uitgewerkt. In het eerste deel over het luisteren naar de Bijbel en in het tweede over het luisteren met en naar elkaar. Of concreter gezegd, over het voorbereiden en het leiden van een kringbijbelstudie.

God leren kennen

‘Christenen geloven niet in een boek, maar in een Persoon. Maar om die Persoon goed te leren kennen, zijn we aangewezen op een boek: de Bijbel.’ (Romkes & Siebesma 2017, p. 18). Natuurlijk kunnen we ook in de natuur wel iets van God gewaarworden, namelijk ‘zijn eeuwige kracht en goddelijkheid’ volgens Paulus (Rom. 1:20). Maar zijn liefde en genade, of zijn wil voor ons leven kunnen we daar niet uit aflezen. Ook persoonlijke religieuze ervaringen kunnen ons geloof krachtig ondersteunen, maar die zijn in zichzelf niet richtinggevend. Andersgelovigen hebben vergelijkbare ervaringen. We hebben de kaders van het Woord van God nodig om te kunnen bepalen wat echt van God komt en wat niet (1 Kor. 12:1-3; 1 Tess. 5:21).

Volgens de Bijbel concentreert Gods spreken en handelen zich op zijn Zoon, Jezus Christus. Hij is de uiteindelijke, meest volledige en meest persoonlijke openbaring van God (Joh. 10:30; 14:9; Heb. 1:1-3). Maar buiten de Heilige Schrift om, weten we bijna niets van Hem.

Zo komen we steeds weer bij de Bijbel uit. Vandaar dat bijbelstudie zo ongelofelijk belangrijk is.

Respect voor de Bijbel

Leden van de christelijke studentenvereniging UCCF in Engeland waren gewend samen bijbelstudie te doen tijdens hun lunchpauze. Belangstellenden konden gewoon aanschuiven en veel van hen kwamen tot geloof. Het Woord van God heeft kracht (Rom. 1:16).

Het is dus niet nodig om vooraf al in de Bijbel te geloven. Het Evangelie is bestemd voor iedereen. Het Woord van God bouwt ons geloof, maar wekt het ook op (Hand. 4:4; 6:7). Evangelisatie is: mensen in contact brengen met Jezus. En dus met de Bijbel, want daarin ontmoeten wij Hem. Is een zinvol gesprek over een bijbelgedeelte dan altijd met iedereen mogelijk? Nee. Zoals bij elk gesprek is een basis van respect en een open luisterhouding nodig om tot wederzijds begrip te komen. Respect voor elkaar, maar ook voor de Bijbel. Als je gelooft dat de bijbelschrijvers - misschien met de beste bedoelingen - de feiten verdraaid hebben, dan kun je hen niet meer

helemaal serieus nemen. Of als je denkt dat wij, moderne westerse mensen, in alle opzichten superieur zijn aan de eenvoudige, bijgelovige mannen die de Bijbel bij elkaar geschreven hebben, dan zul je niet veel van hen kunnen leren. En helaas zijn het niet alleen niet-christenen die zo denken. Ook wij kunnen geneigd zijn alleen dat te geloven wat we zelf kunnen controleren of bewijzen en kunnen moeite hebben met het aanvaarden van de waarheid op gezag van een ander. Nu hoeft je je kritische verstand niet uit te schakelen, maar je moet je gesprekspartners - in dit geval de bijbelschrijvers - wel serieus nemen en ervan uitgaan dat zij oprecht waren en goed geïnformeerd en minstens zo intelligent als jij en ik.

Hoe sta jij zelf tegenover de Bijbel? En hoe wordt er op je bijbelkring mee omgegaan? Waar zou je wat betreft nog eens over na willen denken of met elkaar over praten?

Respect voor elkaar

Je bent samen rondom het Woord van God om elkaar daardoor op te bouwen. Dat vraagt een open luisterhouding en respect voor de ander. Om niet te zeggen nieuwsgierigheid naar de mening van de kringleden. Natuurlijk mag je doorvragen en argumenteren als je het niet met elkaar eens bent. Maar de waarheid ligt letterlijk in het midden: de open Bijbel. Door goed naar elkaar en naar het Woord van God te luisteren, probeer je er samen uit te komen.

Er gaat een verhaal van een geestelijk leider die zozeer de eenheid wilde bewaren dat de waarheid er bij inschoot. Als A iets zei, reageerde hij met: 'Ik denk dat je gelijk hebt.' Zei B vervolgens het tegenovergestelde, dan kreeg hij te horen: 'Ja, daar zit ook wel wat in.' Als C dan vertwijfeld vroeg: 'Maar ze kunnen toch niet allebei gelijk hebben?' dan was zijn reactie: 'Tja, daar heb jij dan weer gelijk in.' Zo laat je iedereen in zijn waarde, maar je komt niet verder. Als je zo omzichtig met elkaar omgaat dat er nooit een weerwoord komt, dan kan ieder het zijne zeggen maar is er van een echt gesprek geen sprake.

Aan de andere kant is het ook niet de bedoeling dat je op felle toon probeert je gelijk te halen. Daar gaat het niet om. Je bent niet elkaars concurrent. Je bent er om elkaar te helpen. Jij kunt leren van de inzichten van de anderen. En jij kunt op jouw beurt iets bijdragen aan het geloof van je medekringleden. Paulus noemt dit: 'een goed woord [...], tot opbouw, waar dit nuttig is, opdat zij, die het horen, genade ontvangen.' (Ef. 4:29 NBG51).

Meer over het omgaan met elkaar op de kring kun je lezen in hoofdstuk 16.

De bijbelgespreksgroep

Zo ontstaat het beeld van een kleine kring van mensen, die met de Bijbel open nadenken, bidden, elkaar en de tekst bevragen, en al luisterend en pratend elkaar helpen groeien in geloof en gehoorzaamheid. Hoe je dat precies invult, kan van kring tot kring behoorlijk verschillen. Meer daarover in het volgende hoofdstuk.

Om ervoor te zorgen dat iedereen goed kan deelnemen aan het gesprek, moet de kring niet te groot worden, zo'n vijf tot negen personen. Liefst in een vaste samenstelling. Je hoort wel van kringen met op papier soms bijna twintig deelnemers, waarvan er dan gemiddeld een stuk of acht aanwezig zijn. Bij grotere groepen neemt de betrokkenheid af. Het is te begrijpen dat bij gezinnen met jonge kinderen de ene keer de vrouw en de andere keer de man komt. Maar vorm dan liever twee kringen. Dan weet iedereen tenminste wat er de vorige keer besproken is.

Met 'een vaste samenstelling' bedoelen we niet dat het een gesloten kring is waar nieuwe leden niet welkom zijn. Juist niet. Je kunt toch iedereen zo'n fijne bijbelkring? Toen we naar een nieuwe woonplaats verhuisden hoorden we dat er een bijbelkring in de buurt was en we informeerden of wij ook konden komen. Dat ging helaas niet, want 'ze zaten vol'. Nou, dat was voor ons een nogal pijnlijke ervaring. Heet nieuwe leden dus hartelijk welkom, maar beperk dat wel tot een paar instapmomenten per jaar. Anders kun je geen relatie met elkaar opbouwen. Overigens heb je daar ook weer geen jaren voor nodig. Toen we in onze nieuwe woonplaats zelf een kring begonnen waren, stelden we op een gegeven moment voor om open te staan voor nieuwe leden. Daar waren wel wat bezwaren tegen, want we hadden juist zo'n fijne band met elkaar. Dat was grappig, want we kenden elkaar nog maar een week of zes. Zo snel gaat dat dus.

Wordt de kring te groot, splits dan. Of als die stap te groot is, ga dan in elk geval voor het bijbelgesprek in twee groepen uiteen.

Luisteren naar de Bijbel

Samen ontdekken wat de Bijbel ons te zeggen heeft, wordt wel ontdekkend bijbellezen of inductieve bijbelstudie genoemd. Je probeert daarbij zo open en onbevangen mogelijk te luisteren en de tekst van binnenuit te begrijpen. Bring dus geen verklaringen die je ergens gelezen hebt op aan de tekst. Zet wat je al denkt te weten even in de ijskast en ga zonder vooropgezette meningen lezen om te zien of er wel echt staat wat je dacht. Natuurlijk hebben we allemaal zo onze 'leesbril' (hoofdstuk 3). Dat is onvermijdelijk en het is niet erg, zolang je je er maar bewust van bent.

Trek dus niet te snel conclusies maar ga rustig en nauwkeurig de tekst *verkennen*. Dat wordt ook wel *observeren* genoemd. Je pluist een bijbelgedeelte uit (hoofdstuk 5) en probeert de situatie van de tekst, de historische achtergrond voor je te zien (hoofdstuk 6).

Vervolgens probeer je de tekst te *verklaren* en zo tot een verantwoorde uitleg te komen. Dit *interpreteren* van een bijbelgedeelte heeft ook weer twee kanten. In de eerste plaats vraag je naar de betekenis voor toen: wat wilde de bijbelschrijver aan zijn doelgroep duidelijk maken? Daarover meer in hoofdstuk 7. Dat dit niet altijd één op één hetzelfde is als wat God door zijn Woord ons vandaag te zeggen heeft, wordt duidelijk gemaakt in hoofdstuk 8.

Als laatste trekken we praktische conclusies voor ons eigen leven uit wat we ontdekt hebben. Dat noemen we *verwerken of toepassen*. We kijken eerst naar lessen die voor iedereen gelden (hoofdstuk 9) en daarna naar wat je aan kan spreken, ook al kan dat voor iedereen weer anders zijn (hoofdstuk 10). Want als het gaat om geloof, hoop en liefde, dan is de boodschap van de Bijbel voor iedereen gelijk. Maar zaken als gaven en roeping zijn voor elke gelovige verschillend.

In dit boek wisselen we de termen 'verkennen, verklaren, verwerken' en 'observeren, interpreteren, toepassen' met elkaar af.

De rol van de gespreksleider

Deze aanpak vraagt om een goed voorbereide gespreksleider, die de kringleden helpt om de boodschap van de tekst te ontdekken. Dat kan elke kringavond iemand anders zijn, maar waarschijnlijk ligt deze rol de een beter dan de ander. Wees daar niet krampachtig in. Schakel ook daarbij ieder in naar zijn gaven.

Een goede gespreksleider geeft sturing aan het gesprek zonder de anderen zijn mening op te dringen. Hij voert wel de regie over welke punten in welke volgorde aan de orde komen, maar hij bepaalt niet wat er gezegd moet worden, wat 'correcte' meningen zijn en wat niet (hoofdstuk 11).

Ook zal hij waar nodig achtergrondinformatie geven, maar hij loopt de anderen niet met zijn kennis voor de voeten (hoofdstuk 12).

De gids bij een stadswandeling leidde ons met straffe hand. Nog voor we goed en wel bij de volgende bezienswaardigheid waren aanbeland, stortte hij al een emmer met feiten over ons uit. Sommigen vonden dat prachtig, maar naar mijn smaak was het wat veel van het goede. Ik voelde me meer op mijn gemak bij de gids die ik bij een buitenlandse reis meemaakte. We stonden op een berghelling naar een dorpje in het dal te kijken. Toen ons een mooi, wit kerkje opviel, vertelde hij dat dit het eerste protestantse kerkje in het land was. Hij bleek er alles vanaf te weten, maar kwam pas met die informatie toen onze nieuwsgierigheid gewekt was.

Zo zal ook de gespreksleider van een bijbelkring zich goed voorbereiden (hoofdstuk 13), maar zijn kennis en inzicht gebruiken om de anderen te helpen de boodschap van de tekst te ontdekken. Hij doet dat vooral door gerichte vragen te stellen (hoofdstuk 14) en waar nodig het gesprek te stimuleren door het inzetten van creatieve werkvormen (hoofdstuk 15).

Het gebruik van bijbelstudiemateriaal

Je kunt heel goed met alleen de Bijbel samen bijbelstudie doen. Vind je dat toch wel spannend of heb je het te druk om veel tijd aan de voorbereiding te besteden, ga dan op zoek naar ondersteunend bijbelstudiemateriaal. Gelukkig is er online en in boekvorm veel te vinden. Kies niet alleen op bijbelboek of onderwerp, maar kijk ook of het materiaal wel past bij je kring. Qua theologie en qua aanpak. Meer daarover in het volgende hoofdstuk.

Hoe gaat het eraan toe op je eigen kring? Waar ben je wat dat betreft blij mee en wat zou je liever anders willen zien? Hoe zou je dat ter sprake kunnen brengen?

De zegen van de kring

Het schijnt dat sommige mensen prima uit de voeten kunnen in een kloostercel met alleen een bijbeltje bij zich. Voor mij geldt dat niet. Ik vind het moeilijk om bij mijn persoonlijke stille tijd een bijbeltekst tot me door te laten dringen. Een goed gesprek met anderen helpt me dan enorm. Ik ontdek dan veel meer en het raakt me ook dieper. En ik vermoed dat ik niet de enige ben.

Een enthousiaste, goed geleide bijbelgespreksgroep kan voor veel mensen een zegen zijn. Heb je daar nog geen ervaring mee, aarzel dan niet en ga op zoek. Of begin zelf een kring met mensen die je kent, christenen en niet-christenen. Want van samen de Bijbel lezen word je rijker.

2. Samen een kring vormen

Kringen in soorten en maten

Een kamer afgeladen met jongeren, op stoelen, op de bank en op de grond, tot in de open keuken toe. Een kring van vijf ouderen, met een kopje koffie en een koekje. Gelegenheidskringen tijdens conferenties. Of kerkelijke kringen die soms tien of vijftien jaar in vrijwel ongewijzigde samenstelling bij elkaar komen. Kringen van gelijkgezinden en groepen met zowel christenen als niet-christenen. Het bestaat allemaal en heeft allemaal zijn eigen charme. Persoonlijk voelde ik mij het minst prettig op een door de kerkenraad op geografische gronden ingedeelde wijkkring. Maar misschien dat dat voor iemand anders juist weer een welkome eerste kennismaking met het fenomeen bijbelstudie was.

Kleine groepen hebben door de eeuwen heen een grote rol gespeeld in de kerk. En ook in onze tijd bloeien de kringen, misschien wel meer dan ooit. Het is dan ook onbegonnen werk om een systematisch overzicht van alle soorten kringen te geven. We houden het daarom bij een paar typeringingen wat betreft het bijbelgebruik, de samenstelling en de manier van samenkomen. Uiteindelijk zal het wel vooral een kwestie van voorkeuren en persoonlijke omstandigheden zijn bij welke kring je je aansluit. En dan neem je het zoals het komt. Maar mocht je een nieuwe kring willen beginnen, dan kun je er bewust over nadenken wat jou het meest wenselijk lijkt.

Van nul tot nu

‘Gemeenschap’ is een sleutelwoord in het Nieuwe Testament. Geloven doe je samen. Dat veronderstelt dat je elkaar kent en met elkaar meeleeft. Dat komt het meest tot zijn recht in een kleine groep. Van de eerste gemeente in Jeruzalem staat niet alleen ‘Elke dag kwamen ze trouw en eensgezind samen in de tempel’, maar het gaat in een adem door met: en zij ‘braken het brood bij elkaar thuis en gebruikten hun maaltijden in een geest van eenvoud en vol vreugde.’ Paulus heeft het vaak over huisgemeentes (Rom. 16:5; 1 Kor. 16:19; Kol. 4:15). Al kunnen die nog best aardig groot geweest zijn. Men woonde vaak met meerdere generaties in een huis, inclusief de slaven en hun gezinnen. In het midden van zo’n ‘domus’ was een ‘atrium’ waar men bij elkaar kon komen. Dat is dus wat anders dan onze huiskamer.

In de vorige eeuw bloeide het verenigingsleven binnen de kerken. Dat kon er best formeel aan toegaan, met een bestuur en notulen die voorgelezen en goedgekeurd moesten worden.

In onze tijd ligt het accent op informele kringen. Hier en daar misschien wat té informeel. Dan wordt er alleen afgesproken waar men samenkomt en wat er besproken wordt, maar een structuur ontbreekt (zie hoofdstuk 12) en een gespreksleider is er niet of speelt een marginale rol (hoofdstuk 11). Dat kan tot gevolg hebben dat het bijbelgesprek niet veel nieuwe inzichten oplevert. En dat is jammer want bijbelstudie kan heel verrijkend zijn.

Bijbelgebruik

Je zou bijvoorbeeld elk half jaar kort kunnen evalueren of alles naar wens gaat of dat er hier of daar bijgestuurd moet worden. Bij zo’n evaluatie kan er ook nagedacht worden of de bijbelse boodschap wel voldoende uit de verf komt. Wordt er niet te veel alleen *naar aanleiding van* het bijbelgedeelte gepraat en te weinig echt *erover*? Is het bijbelgebruik niet te *associatief*? Natuurlijk kun je ook veel leren van elkaar als je bijvoorbeeld vraagt ‘Wat spreekt jou aan?’ Maar het is nog niet gezegd dat je

dan ook toekomt aan wat de bijbelschrijver bedoeld heeft. Probeer beide op elkaar te betrekken: onze opvattingen en ervaringen én de misschien schurende boodschap van de tekst.

Mijn tante was in haar jonge jaren voorzitter van de meisjesvereniging. Haar 'inleidingen' werden zeer gewaardeerd. Zij maakte daar veel werk van en raadpleegde verschillende bijbelcommentaren. Het onderwijs op zulke verenigingen bleef binnen de strak omschreven gereformeerde leer. De Bijbel diende als bewijs daarvoor. Het bijbelgebruik was, zoals dat dan heet, *deductief*. Meer aantonend dan onderzoekend. Meer bevestigend dan vernieuwend. Dat kan prima als onderwijs het doel is, zoals op catechisatie of bij een Alpha-cursus. Maar vaak zal er naast een associatieve en een deductieve benadering behoefte zijn aan nog een derde manier van lezen: de *inductieve*.

Juist de kleine groep is erg geschikt om niet één iemand aan het woord te laten en onderwijs te laten geven, maar om samen te lezen, na te denken en uit te wisselen om zo samen de boodschap van een bijbelgedeelte te ontdekken. Het bijbelgebruik is open onderzoekend, zonder dat van tevoren al vastligt wat eruit moet komen.

Bijbelonderwijs in de gemeente, bijvoorbeeld in preek, catechese en kerkblad enerzijds en bijbelonderzoek in de kleine groep anderzijds, vormen samen een krachtige leeromgeving voor geestelijke groei. Een stevige basis voor een gezonde gemeente.

Bijbelstudiemateriaal

Bij de grote verscheidenheid aan kringen past een divers aanbod aan bijbelstudiemateriaal. Dat betreft in de eerste plaats een grote variatie in achterliggende theologie. Het kan goed zijn om over kerkmuren heen te kijken en te ontdekken dat christenen uit verschillende tradities vaak veel meer gemeenschappelijk hebben dan je op het eerste gezicht zou denken. Aan de andere kant kun je ook tot de ontdekking komen dat er fundamentele verschillen van inzicht zijn over God en de Bijbel, over de inhoud van het geloof en onze roeping in deze wereld. Bijbelstudies die uitnodigen om verder te kijken dan je misschien gewend bent, kunnen heilzaam zijn. Materiaal dat alles ondergraaft waar je in gelooft en waar je op vertrouwt, is destructief. Kies je bijbelstudieboekje dus met zorg.

In de tweede plaats is er verschil tussen bijbelstudies die meer onderwijzend van aard zijn en boekjes die juist het zelf ontdekkend bijbellesen stimuleren en ondersteunen. Zoals de serie Luisterend Leven van KokBoekencentrum. Kies ook wat dat betreft materiaal dat bij je kring past. En wees ook niet te bang om het zónder te doen. Er staat heel veel in de Bijbel dat zonder hulpmiddelen goed te begrijpen is. Misschien kun je niet alles tot in detail verklaren, maar je begrijpt vaak meer dan voldoende om van te leren. En daar gaat het om. Je bent niet samen bezig het ultieme bijbelcommentaar te schrijven, maar om elkaar op te bouwen 'in uw allerheiligst geloof' (Judas 1:20 HSV).

Samenstelling en samenkomsten

Kringen kunnen heel gemengd zijn of juist heel uniform wat betreft kerkelijke gezindte, etnische achtergrond, leeftijd, enzovoort. Ook de frequentie van samenkomen kan behoorlijk uiteenlopen. Tijdens een conferentie komt men, net als eens in Berea (Hand. 17:11), waarschijnlijk dagelijks samen. Maar de meeste kringen zullen het wel houden op eens per twee weken. Elkaar langer dan drie weken niet ontmoeten is af te raden. Tenminste als dat het enige contact is. Dan wordt het lastig om met elkaar mee te leven en om een beetje lijn in het bijbelstudieprogramma te brengen. Tenzij je samen bijvoorbeeld ook een appgroep vormt en op die manier tussendoor contact houdt. Ook de manier van samenkomen loopt uiteen. In een zaaltje in de kerk of bij mensen thuis. Of in de vrije natuur om al wandelend in twee- of drietallen een bijbelgedeelte te bespreken.

Bij de ene kring is de bijbelstudie een avondvullend programma, bij de andere begint men om acht uur met een kopje koffie en breekt men om half tien weer op.

De vorm kan dus enorm verschillen. Belangrijk is alleen dat de Bijbel opengaat, want dat is de geestelijke bron waar we uit putten. Voor de rest is het vooral een kwestie van persoonlijke voorkeur en wat er gezien ieders omstandigheden mogelijk is.

Digitale kringen

Met de opkomst van allerlei digitale platforms ontstonden er ook nieuwe vormen van samen bijbelstudie doen. Zeker in coronatijd toen het niet mogelijk was om fysiek samen te komen. Maar het kan ook zijn dat men vanwege de onderlinge afstand of om nog andere redenen digitaal samenkomt.

De ervaring leert dat het goed mogelijk is om via videobellen samen bijbelstudie te doen. Ervan uitgaande dat iedereen over het juiste bijbelstudiemateriaal beschikt, goed voorbereid is en een stabiele internetverbinding heeft. Of in staat is via een telefoonverbinding te bellen met beeld.

‘Het is voor mij *second best*. Liever bij elkaar, maar nu dat vanwege corona niet kan, merken wij toch verbondenheid en hebben we echt eerlijke, goede gesprekken. Het maakt het wel bijzonder en we zien er extra naar uit elkaar weer in levenden lijve te ontmoeten. Maar de online kring is voor ons zeker geen *surrogaat*. Het verrijkt ons geloofsleven nog steeds.’ (Hylke Britstra).

Maar er zitten ook wel wat haken en ogen aan. Zo is online vergaderen tamelijk vermoeiend en moet het niet te lang duren. Ook is het lastiger om goed overzicht te houden en is er wat meer sturing voor nodig om erop te letten dat iedereen aan het woord komt. En online geldt nog sterker dan live dat de groep niet te groot mag zijn. Anders zie je elkaar nauwelijks. Soms laat de kwaliteit van beeld en geluid ook te wensen over.

Al met al is het misschien niet ideaal, maar ondanks alle mitsen en maren kan het een waardevolle aanvulling zijn op kringen die fysiek bij elkaar komen.

Als het wel mogelijk is om elkaar te ontmoeten, is het voor digitale kringen zeker een aanrader om bijvoorbeeld af en toe samen te eten of iets anders te ondernemen. Dan leer je elkaar ook op een andere manier kennen.

De kring die bij je past

Weet je nog niet zoveel van het christelijk geloof, dan zou je een Alpha-cursus kunnen overwegen. Wil je meer leren over de Bijbel, zoek een kring waar gedegen onderwijs gegeven wordt. Wil je samen met anderen hardop nadenken en je laten vormen door wat de Bijbel zegt, dan is een kleine bijbelgespreksgroep ideaal voor jou.

Wie je ook bent en wat je ook zoekt, er is vast wel een kring die bij je past. Vraag mensen in je omgeving of een plaatselijke predikant eens naar de mogelijkheden.

Welke ervaring heb je zelf met bijbelkringen? Welke groep vond je het prettigst en waar ben je het meest gevormd? Hoe zou je zelf een bijbelkring het liefst vormgeven?